

Vergaderjaar 2021–2022

33 610

Wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001, de Wet op de loonbelasting 1964, de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Invoerings- en aanpassingswet Pensioenwet in verband met de aanpassing van het fiscale kader voor oudedagsvoorzieningen (Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen)

33 847

Wijziging van de Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen en het Belastingplan 2014

T¹

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR ARMOEDEBELEID, PARTICIPATIE EN PENSIOENEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 mei 2022

Bij de behandeling van het wetsvoorstel tot Wijziging van de Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen en het Belastingplan 2014 (novelle Witteveen, 33 847) is toegezegd uw Kamer jaarlijks te informeren over de ontwikkeling van de pensioenpremies op basis van de jaarlijkse rapportage van De Nederlandsche Bank (DNB).

Medio juli 2021 bent u geïnformeerd over de ontwikkeling van de pensioenpremies in de periode van 2017 tot en met 2021. In deze brief informeer ik u over de premieontwikkeling in de periode van 2018 tot en met 2022.

Ontwikkeling pensioenpremies in de periode van 2018 tot en met 2022

DNB heeft de in het onderzoek betrokken pensioenfondsen² gevraagd naar de hoogte van zowel de (gedempte) kostendekkende premie als de

¹ De letter T heeft alleen betrekking op 33 610.

² Een vaste groep van pensioenfondsen vult jaarlijks de Enquête Premie & Indexatie (EPI) in. Deze zogenaamde EPI Populatie bestaat thans uit 26 pensioenfondsen.

feitelijke premie³. Hieronder licht ik deze twee premiebegrippen kort toe, alvorens ik u een overzicht geef van de ontwikkeling van de pensioenpremies en de elementen benoem die mogelijk van invloed kunnen zijn geweest op de mutatie van de pensioenpremies.

De (gedempte) kostendekkende premie

De (gedempte) kostendekkende premie is de premie die door fondsen minimaal in rekening gebracht dient te worden op grond van artikel 128 van de Pensioenwet. De kostendekkende premie geeft de kostprijs van de pensioenopbouw weer. Wijzigingen in de pensioenregeling en in het deelnemersbestand hebben een directe invloed op de hoogte van kostendekkende premie. De Pensioenwet bepaalt dat het pensioenfonds de kostendekkende premie kan vaststellen aan de hand van de actuele rentetermijnstructuur. Pensioenfondsen kunnen de kostendekkende premie ook dempen, waarmee zij jaarlijkse premieschokken verminderen. Demping kan plaatsvinden op basis van een voortschrijdend gemiddelde van de rente dan wel op basis van een vastgestelde verwachte waarde van het toekomstig rendement. De verschillende methoden van vaststellen van de gedempte kostendekkende premie kan, bij gelijke omstandigheden, leiden tot verschillende hoogten van deze premie.

Feitelijke premie

De feitelijke premie is de premie die een pensioenfonds werkelijk in rekening brengt en ligt in de praktijk vaak hoger dan de (gedempte) kostendekkende premie. De (gedempte) kostendekkende premie is een wettelijke ondergrens, maar pensioenfondsen kunnen in hun beleid, bijvoorbeeld vanuit prudentiële overwegingen of omdat een vaste premieafpraak voor meerdere jaren van toepassing is, een feitelijke premie nastreven die hoger ligt.

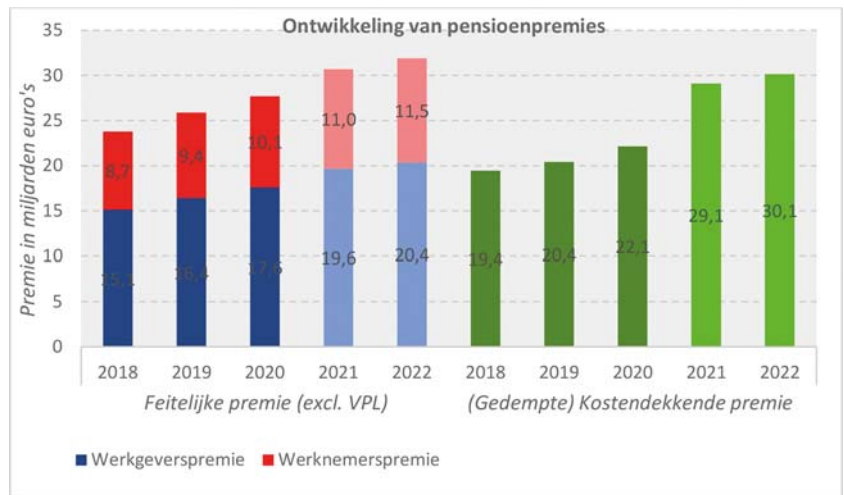
Overzicht van ontwikkeling pensioenpremies⁴

Onderstaande grafieken laten een stijging zien van zowel de feitelijke als de (gedempte) kostendekkende premie in de periode 2018 tot en met 2022⁵. Verder blijkt dat in 2022 zowel het deel van de premie dat de werkgever betaalt als het deel van de premie dat de werknemer betaalt, is toegenomen, maar minder sterk dan in de jaren daarvoor. Ook geldt dat werkgevers het grootste deel van de premiesom blijven opbrengen. De verdeling van de premie tussen werkgevers en werknemers berust op arbeidsvoorwaardelijke afspraken.

³ Exclusief VPL-premie.

⁴ De cijfers over 2018 en 2019 wijken iets af ten opzichte van de informatie die als ex post is weergegeven in de brief van medio juli 2021. Oorzaak is een herziening van de cijfers door DNB, wat in kleine verschillen heeft geresulteerd.

⁵ De premiegegevens tot en met 2020 zijn ontleend aan daadwerkelijk gerealiseerde data (ex post). De premiegegevens over 2021 en 2022 zijn ontleend aan geprognostiseerde data en daarmee ex ante. Het betreft gegevens van de EPI Populatie.

Figuur 1 De ontwikkeling van de pensioenpremies in de periode tussen 2018 en 2022. Een lichte kleur betekent dat de cijfers zijn ontleend aan geprognostiseerde data van DNB.

Elementen die invloed hebben op het vaststellen en de mogelijke mutatie van pensioenpremies

Uit het jaarlijkse onderzoek van het Financieel Dagblad (FD) en Pensioen Pro⁶ naar de premieontwikkeling bij bedrijfstakpensioenfondsen blijkt ook de stijging van de pensioenpremies. Ook dit onderzoek laat zien dat de stijging van de premie in 2022 beperkter is ten opzichte van de stijging van een jaar eerder, onder meer vanwege de gestegen rente. Tevens wordt het Pensioenakkoord genoemd als mogelijke verklaring voor de geringe stijging van de pensioenpremie in 2022. Vanwege de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel, waarin de premie naar verwachting langer stabiel blijft en de premie het uitgangspunt van de nieuwe pensioencontracten vormt, zouden bedrijfstakpensioenfondsen mogelijk af hebben gezien van (forse) premieverhogingen. Daarnaast zijn er nog andere elementen die van invloed kunnen zijn geweest op de mutatie van de pensioenpremies in de periode van 2018 tot en met 2022, zoals bijvoorbeeld de gestegen pensioenleeftijd en mutaties in het deelnemersbestand.

De Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen,
C.J. Schouten

⁶ Pensioen voor werknemers en werkgevers nog duurder in 2022 (fd.nl)